

★ כ"ח סיון ★

CELEBRATING

THE ARRIVAL TO THE USA *of*
THE REBBE & REBBETZIN

מאמר

וישלח יהושע

**BUILDING YOURSELF
FROM THE BOTTOM UP**

כ"ה

מאמר
וישלח יהושע
תשל"ו

קונטרס כ"ח סיון - תשמ"ח

A MAAMAR BY
THE LUBAVITCHER REBBE
RABBI MENACHEM MENDEL SCHNEERSON

וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

DELIVERED 28 SIVAN 5736/1976

PUBLISHED 28 SIVAN 5748/1988

בס"ד. ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז, ה'תשל"ו*

וישלח יהושע גו' שנים אנשים מרגלים גו', ומבאר בלקו"ת (ד"ה זה²) החילוק בין המרגלים ששלח יהושע להמרגלים ששלח משה, דבמרגלים ששלח משה כתיב³ שלח לך לדעתך אני איני מצוה לך, משא"כ שילוח המרגלים דיהושע ה' (לא מדעתו אלא) ע"פ ציווי ה'. ועוד חילוק, דהמרגלים ששלח יהושע היו רק ליריחו, מנעולה של ארץ ישראל⁴, ועי"ז תרו את כל הארץ⁵, משא"כ המרגלים ששלח משה הלכו בכל הארץ לארכה ולרחבה⁶.

(ב) **ונקודת** הביאור בזה, שהציווי דכיבוש הארץ (ברוחניות) הוא (ככל הציוויים שבתורה) ענין נצחי בכל דור ודור⁷. דכאו"א מישאל צריך לכבוש⁸ כל הכחות והענינים דגופו ונפשו ובהמית (ארץ כנען) ולעשותם כלים לאלקות (ארץ ישראל). והחילוק בין יריחו לכללות הארץ בנפש האדם הוא⁹, דיריחו הוא ג' הלבושים מחשבה דיבור ומעשה [כי יריחו הוא מלשון ריח, ולבושים שייכים לריח, וכרמז לשון הזהר¹⁰ בריחא דלבושייכו], וכללות הארץ (ארץ ז' עממין) הם המדות שבאדם. וזהו מה שהציווי (ליהושע) לשלוח מרגלים ה' שילכו (רק) ליריחו, כי מחשבה דיבור ומעשה הם ברשותו של אדם, ולכן יש ציווי לכאו"א לתור ולבחון את המחשבה דיבור ומעשה שלו שיהיו כולם להוי'. משא"כ המדות שבלב אינם ברשותו של כל אדם, דצדיקים (דוקא) לבם ברשותם¹¹, ולכן במרגלים ששלח משה לתור את כל הארץ

(*) יצא לאור בקונטרס כ"ח סיון — תשמ"ח, "לקראת יום הבהיר כ"ח סיון הבעל"ט, יום בו ניצלו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית הצדקנית נ"ע מעמק הבכא האירופאי והגיעו צלחה לארצות הברית (ביום ב', כ"ח סיון ה'תש"א), שאז התחילה תנופה חדשה בהחזקת והפצת התורה והיהדות והפצת המעונות, ע"י התייסדות המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קה"ת" ו"מרכז לעניני חינוך" שבראשם עמד כ"ק אדמו"ר שליט"א .. "מוצש"ק פ' שלח, שנת הקהל, שנת תשמ"ח".

(1) יהושע ב, א. — הפטרת ש"ק פ' שלח.
(2) פרשתנו נא, ג. וראה גם אוה"ת פרשתנו ד"ה שלח לך ע' תלש ואילך.
(3) פרשתנו יג, ב ובפרש"י עה"פ. סוטה לד, ריש ע"ב. ועד"ז בתנחומא פרשתנו ה (בסופה). במדבר"ר פרשתנו פט"ז, ח.

(4) ראה במדבר"ר פט"ו, טו. תנחומא בהעלותך יו"ד.
(5) כמובן בפשטות. ולהעיר גם מיהושע שם, ג "לחפור את כל הארץ באו". וזהו גם "לכו וראו את הארץ ואת יריחו" (יהושע שם, א) — "ראו את הארץ" ע"י "את יריחו".

(6) פרש"י פרשתנו יג, כא. שם, כה.
(7) ובאוה"ת שם ע' תמ "דודאי פשוט שבחי" נתינת הארץ לישראל ישנו גם עתה ברוחניות".
(8) להעיר מתניא פ"ט (יד, רע"א), דהמלחמה של נה"א ונה"ב "על הגוף וכל אבריו" היא דוגמת מלחמת שני מלכים על עיר "שכל אחד רוצה לכבשה".

(9) לקו"ת שם נא, ד ואילך. אוה"ת שם ע' תמא ואילך.
(10) ח"ג קפ"א — הובא בלקו"ת שם. ומציין שם לד"ה אלה מסעי (לקו"ת מסעי פט, ב) — נעתק גם באוה"ת שם. ובוזר שם מדובר בלבושים כפשוטם וריח כפשוטו, שהשייכות דלבושים לריח היא בכל הלבושים. ומחשבה דיבור ומעשה נק' בשם יריחו, יריחו מלשון ריח, גם לפני הכיבוש ואפילו לפני שילוח המרגלים לשם.

(11) ב"ר פל"ד, י. ועוד. וראה תניא פ"ז.

וישלח יהושע, ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז, ה'תשל"ו שפא

(לבחון את המדות, שיהיו כולם להוי') כתיב שלח לך לדעתך, אני איני מצוה לך, כי העבודה דכיבוש המדות (בשלימות) היא דוקא ע"י גילוי בחי' משה, ואינה שוה לכל נפש.

ג) **והנה** התורה היא נצחית. ומזה מוכן, דזה שמסופר בתורה (גם) שילוח המרגלים (דמשה) לתור את כל הארץ, הוא הוראה נצחית לכאו"א מישראל. ויובן זה בהקדים המבואר בתניא¹² בענין צדיקים ובינונים, שעבודת הבינונים היא (בעיקר¹³) בלבושי הנפש, מחשבה דיבור ומעשה, ולכן מדת הבינוני היא מדת כל אדם, שגם כשהלב חומד ומתאוה איזו תאוה ביכלתו להתאפק¹⁴ ולמשול ברוח תאותו שבלבו שלא למלאותה במעשה דיבור ומחשבה (שלא לחשוב עד"ז ברצונו¹⁵), ועד שביכלתו להסיח דעתו ממנה לגמרי. משא"כ עבודת הצדיקים היא בעיקר במדות שבלב (אהבה ויראה), ואין כל אדם זוכה לזה. כי בדבר המסור ללב אין לאדם משפט הבחירה כל כך. אלא שאעפ"כ, משביעין (לכאו"א מישראל) תהי צדיק¹⁶, שכל אחד צריך גם להשתדל בעבודת הצדיקים, כמבואר בארוכה בתניא.

ד) **ויש** לומר, דזהו שהציווי להרוג שבעה עממין ולכבוש את ארצם הוא נצחי בכל דור¹⁷, אף שכיבוש ארץ שבעה עממין הוא הפיכת ז' המדות דנפש הבהמית לקדושה, דענין זה שייך לצדיקים, ואין כל אדם זוכה לזה¹⁸, כי כאו"א מישראל צריך

(12) פי"ד.

(13) ראה לקמן הערה 31.

(14) לשון אדה"ת בתניא פי"ב (ז, א).

(15) כ"ה לכאורה הכוונה בתניא שם (וראה שם יז, ב). ועפ"ז מוכן מה שמוסיף לאח"ז "ולהסיח דעתו לגמרי" — דלא רק שלא יחשוב ברצונו אלא שגם "יסיח דעתו (ויתירה מזו) לגמרי".

ועד"ז בפי"ד "לעשות ולדבר ולחשוב גם מה שהוא נגד תאות לבו", ולאח"ז מוסיף "להתגבר ולהסיח דעתו ממנה לגמרי".

ועפ"ז יומתק שכשמדבר בענין "להסיח דעתו" אומר "להתגבר ולהסיח דעתו", משא"כ ב"לעשות ולדבר ולחשוב" אינו אומר "להתגבר". ועצ"ע.

(16) נדה ל, ב.

(17) כדמוכח גם מזה שהציווי להרוג שבעה עממין נמנה בתרי"ג מצוות (ספר המצות להרמב"ם מ"ע קפז), שהן נוהגות לדורות* (ספר המצות להרמב"ם שרש ג).

(18) ואף שהאהוי"ר המביאים לעשיית המצוות (ראה תניא רפי"ז. פמ"ב (ס, סע"ב). ובכ"מ) צ"ל בכאו"א, ועל אהוי"ר אלו נאמר "כי קרוב אליך הרבר מאד" (תניא רפי"ז) — הרי מכין שאהוי"ר אלו נצרכים לעשיית המצוות, הם נכללים (לכאורה) בכיבוש יריחו, וענין כיבוש ארץ שבעה עממין** היא העבודה דאהוי"ר עצמם*** (שלמעלה מהמדות המביאים לעשי').

(*) בספר המצות שם מ"ע קפז, דזה שהציווי להרוג שבעה עממין נמנה בתרי"ג מצוות הוא לפי שהוא "נוהג בכל דור שימצא בו אפשרות הדבר ההוא". אבל בפנימיות הענינים יש לומר, שכל התרי"ג מצוות נוהגות לדורות אלא שזהו ברוחניות. ולהעיר מהידוע (אגה"ק סכ"ט. ובכ"מ) שכל אדם מישראל צריך לקיים כל התרי"ג מצוות — אלא שיש (כאלה) שקיימו זה בגלגול הקודם.

ולהעיר — שתרי"ג ה"ז כנגד אברים וגידים — הם ג"כ בכל הדורות.

(**) ומכש"כ שילוח המרגלים לתור את הארץ, שענינה הוא "לבחון את מהות אהוי"ר" (לקו"ת שם נב, א).

(***) ובלקו"ת שם מדבר בענין אהוי"ר אלו. כדמוכח גם ממש"ש שם "זהו אי"א אלא בבחי' משה . . ואינו שוה לכל נפש" — משא"כ האהבה (ויראה) המביאה לעשיית המצוות היא "קרוב מאד ונקל לכל אדם" (תניא פי"ז

— כג, רע"א).

לעשות כל מה שביכלתו לקיים את השבועה שמשביעין אותו תהי צדיק¹⁹. וזהו מה שגם הסיפור דשילוח המרגלים (דמשה) לתור את כל הארץ נכתב בתורה (מלשון הוראה²⁰), ש"כ"א מישאל צריך לתור ולבחון את המדות שלו, שיהיו כולם להוי'. אלא שאעפ"כ, במרגלים דמשה כתיב שלח לך לדעתך, אני איני מצוה לך, כי עיקר הציווי הוא על המחשבה דיבור ומעשה (כיבוש יריחו), שבהם (דוקא) הרשות נתונה לכל אדם, משא"כ במדות שבלב.

ה) והנה הטעם לזה (שמחדום"ע הם ברשותו של אדם, משא"כ המדות שבלב) הוא²¹, כי מחשבה דיבור ומעשה הם לבושי הנפש. ולכן, כמו שלבושי הגוף, עם היות שהאדם צריך ללבושים [מצד ענין הצניעות כיון דיתבושו²²], וגם בכדי להגן עליו מקור וחום], מ"מ ביכלתו לפושטם, ומכש"כ שאינו מוכרח בלבושים אלו (שלוש עכשיו) וביכלתו להחליפם בלבושים אחרים, עד"ז הוא בלבושי הנפש, דהלבושים דיבור ומעשה אפשר לפושטם, וגם המחשבה שהיא בתמידות, נחלפת במחשבה אחרת. משא"כ השכל והמדות ה"ה מהות הנפש²³, ולכן, בכדי לשנותם, צריך ליגיעה, ועד לנתינת כח מיוחד מלמעלה.

ו) ויש לומר, דענין זה (שמחדום"ע הם לבושים) הוא גם מהטעמים על זה שהענין דמחשבה דיבור ומעשה נוגע יותר מהמדות. והיינו, דזה מה שעיקר הענין שדורשים מכא"א היא העבודה במחשבה דיבור ומעשה, הוא (לא רק מפני שהם ברשותו כנ"ל, אלא גם) לפי שזה נוגע יותר. ויובן זה בהקדים המבואר בכ"מ²⁴ בענין הלבושים, דשרש הלבושים הוא למעלה משרש האדם המלוּבש בהם. ומעלה זו שמצד שרשם, ניכרת בהם גם לאחר שנימשכו למטה. דזהו מה שהלבושים הם מקיפים על האדם, ומוסיפים בו יופי ותפארת, ר' יוחנן קארי למאני מכבודותא²⁵, לפי שבשרשם הם למעלה מהאדם. ועד"ז הוא גם בלבושי הנפש מחשבה דיבור ומעשה, דשרש הלבושים הוא למעלה מהנפש. ולכן, ע"י המחשבה דיבור ומעשה דתרי"ג מצוות, שהם הלבושים דנפש האלקית, נעשה עלי' בהנשמה, למעלה יותר מכמו שהיא מצד עצמה²⁶ [דזהו גם מה שהמצוות הם לבושים להנשמה שעל ידם דוקא יכולה ליהנות מזיו השכינה, כמבואר בארוכה בכ"מ²⁷ וגם בלקו"ת ד"ה זה²⁸], וע"י המחשבה

19 בלקו"ת שם (נב, א) כותב הצ"צ בהגהה "ועיין בסש"ב פי"ד". ויש לומר, שמרמז בזה לתרץ מ"ש בתורה שילוח המרגלים דמשה, ככפנים.

20 ראה זח"ג נג, ב.

21 ראה גם ד"ה ונחה עליו רוח הוי' גר' ה'שטי"ד סעיף ב (לעיל ע' קעב). וש"נ.

22 ראה שו"ע אדה"ז אור"ח מהדו"ת סימן ב בתחלתו.

23 תניא פי"ב ופי"ג (כ"כ פעמים). ועד"ז תניא רפ"ג ורפ"ו. וראה תו"א ר"פ וירא. לקו"ת ויקרא ד, ב. ובכ"מ.

24 ראה לקו"ת ברכה צט, א ואילך. סידור (עם דא"ח) כ, ב ואילך. רכו, ב. ובכ"מ.

25 שבת קיג, א.

26 תניא פי"ד.

27 אגה"ק סכ"ט. תו"א חיי שרה טז, א [ושם טז, ג ואילך מציין לכ"מ בזהר ובע"ח]. מקץ לב, ד ואילך.

לקו"ת מסעי פט, ב. צא, א. ועוד.

28 נא, ג.

דיבור ומעשה בעניני העולם שאינם לשם שמים, הלבושים דנפש הבהמית, נעשה ירידה בנפש הבהמית למטה יותר מכמו שהיא מצד עצמה²⁹. ומכיון שנפש האלקית מלוכשת בנפש הבהמית, ע"י הירידה בנפש הבהמית, נעשה ירידה גם בנפש האלקית, שנפש הבהמית מורידה גם את נפש האלקית (המלוכשת בה) למטה מטה³⁰. וזהו מה שעיקר עבודת האדם היא סור מרע ועשה טוב בפועל ממש במחשבה דיבור ומעשה³¹, כי הכוונה בירידת הנשמה למטה היא בכדי שע"י עבודתה למטה תתעלה למעלה יותר מכמו שהיא מצד עצמה (כמו שהיתה קודם ירידתה), ועל"ז נעשית דוקא ע"י העבודה בהלבושים דמחדומ"ע, דוגמת הלבושים כפשוטם שעל ידם דוקא מיתוסף יופי ותפארת בהאדם הלוכשם וכו'.

וזהו גם מה שיריחו היא מנעולה של ארץ ישראל, שע"י העבודה דסור מרע ועשה טוב במחשבה דיבור ומעשה [ומכש"כ כשישנה גם העבודה דשילוח המרגלים ליריחו, לתור ולבחון את המחדומ"ע שיהיו כולם להוי"ן], עי"ז מגיעים³² לביור והפיכת המדות — כיבוש ארץ ז' עממין, ועד לירחיב ה' אלקיך את גבולך³³, כיבוש דגם ארץ קני קניזי וקדמוני³⁴ — ג' מוחין³⁵, בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

29 ראה תניא פ"ו. ובקיצורים והערות לתניא להצ"צ (ע' ג) דלבושי נפש הבהמית "טמאים יותר ממנה". וע"פ מ"ש שם (ע' פ) בענין "לבושי מסאבו" דגם בק"ן יש אבי"ע" — יש לומר, דזה שלבושי נפש הבהמית "טמאים יותר ממנה" הוא גם כשהמחשבה דיבור ומעשה הם בלי תאוה ורק שאינם לשם שמים — אף שאז הם ק"נ ואינם יורדים בגק"ט (קיצורים והערות שם פ"ז).

30 ראה תניא ספכ"ד. ובכ"מ.

31 וזה שצריך לאהוי"ר הוא בכדי שהתומ"צ (שבמחדומ"ע) יהיו פרחא לעילא, שלכן נק' בשם "גדפיץ" (תניא ספ"מ — נה, סע"ב).

32 ראה לעיל הערה 5.

33 ראה יב, כ. שופטים יט, ח.

34 ספרי עה"פ ראה שם. פרש"י עה"פ שופטים שם.

35 ד"ה אל תצר את מואב לאדמו"ר האמצעי — מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' ח ואילך.

בס"ד. ש"פ שלח, כ"ח סיון, מבה"ח תמוז, ה'תשל"ו*

MOSHE'S SPIES VS YEHOSHUA'S SPIES

Differences between the spies sent by Moshe in the Torah portion and the spies sent by Yehoshua in the Haftarah

וַיִּשְׁלַח יְהוֹשֻׁעַ גֹּ' שְׁנַיִם אַנְשִׁים מִרְגָּלִים גֹּ', וּמִכָּאָר בְּלִקְוֵי תוֹרָה (דְּבוּר הַמַּתְחִיל זֶה)² הַחֲלֹק בֵּין הַמְּרַגְלִים שֶׁשִּׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ לְהַמְּרַגְלִים שֶׁשִּׁלַּח מֹשֶׁה, דְּבַמְּרַגְלִים שֶׁשִּׁלַּח מֹשֶׁה כְּתִיב³ שֶׁלַּח לָךְ לְדַעְתָּךְ אֲנִי אֲנִי מִצְוָה לָךְ, מֶה שָׁאִין כֵּן שְׁלוֹחַ הַמְּרַגְלִים דִּיהוֹשֻׁעַ הִיָּה (לֹא מִדַּעְתּוֹ אֱלֹא) עַל פִּי צוּוֵי ה'. וְעוֹד חֲלֹק, דְּהַמְּרַגְלִים שֶׁשִּׁלַּח יְהוֹשֻׁעַ הָיוּ רַק לִירִיחוֹ, מִנְּעוּלָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל⁴, וְעַל יְדֵי זֶה תָּרוּ אֶת כָּל הָאֶרֶץ⁵, מֶה שָׁאִין כֵּן הַמְּרַגְלִים שֶׁשִּׁלַּח מֹשֶׁה הָלְכוּ בְּכָל הָאֶרֶץ לְאַרְכָּה וּלְרַחְבָּה⁶.

MOSHE'S SPIES	YEHOSHUA'S SPIES
<i>Parsha</i>	<i>Haftarah</i>
<i>Not commanded</i>	<i>Commanded</i>
<i>Entire Land</i>	<i>Only Yericho</i>
<i>7 Emotions</i>	<i>Thought, Speech, Action</i>
<i>Tzadik</i>	<i>Beinoni</i>

TWO LEVELS OF SELF-REFINEMENT

Moshe's spies represent the Tzaddik's level, namely the conquest of the inner emotional capacities whereas Yehoshua's spies represent the level attainable by the Beinoni, namely control over the soul's "garments" of thought, speech, and action

(ב) וּנְקִדָּת הַבְּאוֹר בָּזָה, שֶׁהַצּוּרִי דִּכְבוּשׁ הָאָרֶץ (בְּרוּחַנִּיּוֹת) הוא (כָּל הַצּוּרִיִּים שֶׁבְּתוֹרָה) עֲנִין נִצְחִי בְּכָל דּוֹר וָדוֹר.⁷ דָּכַל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִכְבוּשׁ⁸ כָּל הַכּחוֹת וְהַעֲנִינִים דְּגוּפוֹ וּנְפִשׁוֹ הַבְּהֻמִּית (אָרֶץ כְּנָעַן) וְלַעֲשׂוֹתָם כָּלִים לְאַלְקוֹת (אָרֶץ יִשְׂרָאֵל). וְהַחֲלוּק בֵּין יְרִיחוֹ לְכָל־לֹאֵת הָאָרֶץ בְּנִפְשׁ הָאָדָם הוּא⁹, דִּירִיחוֹ הוּא ג' הִלְבוּשִׁים מִחֻשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה [כִּי יְרִיחוֹ הוּא מִלְּשׁוֹן רִיחַ, וְלִבּוּשִׁים שִׂיכִים לְרִיחַ, וּכְרָמֻז לְשׁוֹן הַזֶּהר¹⁰ בְּרִיחַא דְּלִבּוּשִׁיכוֹ], וְכָל־לֹאֵת הָאָרֶץ (אָרֶץ ז' עֲמָמִין) הֵם הַמְּדוּת שֶׁבָּאָדָם. וְזֶהוּ מֵה שֶׁהַצּוּרִי (לִיהוֹשֻׁעַ) לְשַׁלּוֹחַ מְרַגְלִים הִיָּה שִׁילְכוֹ (רַק) לִירִיחוֹ, כִּי מִחֻשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה הֵם בְּרִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם, וְלִכְּנֹן יֵשׁ צוּרִי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְתוֹר וְלִבְחֹן אֶת הַמִּחֻשְׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֶׂה שֶׁלּוֹ שִׁיחִיו כָּלֵם לְהוֹי'. מֵה שָּׂאִין בֶּן הַמְּדוּת שֶׁכֵּלֵב

אינם ברשותו של כל אדם, דצדיקים (דוקא) לבם ברשותם¹¹, ולכן במרגלים ששלח משה לתור את כל הארץ (לבחון את המדות, שיהיו כלם להוי') כתיב שלח לך לדעתך, אני אני מצוה לך, כי העבודה דכבוש המדות (בשלמות) היא דוקא על ידי גלוי בחינת משה, ואינה שוה לכל נפש.

FINDING RELEVANCE IN THE TZADDIK'S AVODAH

*Being that the story of Moshe's spies is recorded in Torah, it must have
relevance for us, even though it refers to a level which is generally considered
unattainable*

ג) **והנה** התורה היא נצחית. ומזה מוכן, דזה שמספר בתורה (גם) שלוח המרגלים (דמשה) לתור את כל הארץ, הוא הודאה נצחית לכל אחד ואחד מישראל. ויובן זה בהקדים המבאר בתניא¹² בענין צדיקים ובינונים, שעבודת הבינונים היא (בעק¹³) בלבושי הנפש, מחשבה דבור ומעשה, ולכן מדת הבינוני היא מדת כל אדם, שגם כשהלב חומד ומתאנה איזו תאוה ביכלתו להתאפק¹⁴ ולמשול ברוח תאותו שבלבו שלא למלאתה במעשה דבור ומחשבה (שלא לחשוב על דבר זה ברצונו¹⁵), ועד שביכלתו להסיח דעתו ממנה לגמרי. מה שאין כן עבודת הצדיקים היא בעק¹⁶ במדות שבלב (אהבה ויראה), ואין כל אדם זוכה לזה. כי בדבר המסור ללב אין לאדם משפט הבחירה כל כך. אלא שאף על פי כן, משיעין (לכל אחד ואחד מישראל) תהי צדיק¹⁶, שכל אחד צריך גם להשתדל בעבודת הצדיקים, כמבאר בארפה בתניא.

ATTEMPTING TO CONQUER THE EMOTIONS

Even if one finds that it is ultimately unattainable, one must at least try to bring the emotions completely under his control

(ד) **וַיֵּשׁ** לומר, דָּוִד הוּא שֶׁהַצּוּרִי לְהִרְגֵּשׁ שְׂבָעָה עֲמִמִּין וּלְכַבּוֹשׁ אֶת אֲרָצָם הוּא נִצָּחִי בְּכָל דּוֹר¹⁷, אֲפִי שֶׁכַּבּוֹשׁ אֶרֶץ שְׂבָעָה עֲמִמִּין הוּא הַפִּיכָת ז' הַמְדוּת דִּנְפֶשׁ הַבְּהִמִית לְקַדְשָׁהּ, דַּעֲנִין זֶה שִׁיךְ לְצַדִּיקִים, וְאִין כָּל אָדָם זֹכֶה לָזֶה¹⁸, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כָּל מָה שֶׁבִּכְלָתוֹ לְקַיֵּם אֶת הַשְּׂבֻעָה שֶׁמִּשְׁבִּיעִין אוֹתוֹ תְּהִי צַדִּיק¹⁹. וְזֶהוּ מָה שֶׁגַּם הַסְּפּוֹר דְּשְׁלוֹת הַמְּרַגְלִים (דְּמֹשֶׁה) לְתוֹר אֶת כָּל הָאָרֶץ נִכְתָּב בַּתּוֹרָה (מִלְשׁוֹן הוֹרָאָה²⁰), שֶׁכָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לְתוֹר וּלְכַחוֹן אֶת הַמְּדוּת שְׁלוֹ, שִׁיחִיו כָּלֶם לְהוֹי'. אֲלֹא שָׂאֵף עַל פִּי כֵן, בְּמַרְגְּלִים דְּמֹשֶׁה כְּתִיב שְׁלַח לָךְ לְדַעְתָּךְ, אֲנִי אֵינִי מִצְוֶה לָךְ, כִּי עַקֵּר הַצּוּרִי הוּא עַל הַמַּחֲשֶׁבֶה דְּבוֹר וּמַעֲשֶׂה (כַּבּוֹשׁ יְרִיחוֹ), שֶׁבָּהֶם (דּוֹקָא) הָרָשׁוֹת נִתְּוֶנָה לְכָל אָדָם, מָה שֶׁאִין כֵּן בַּמְּדוּת שֶׁבִּלְבָב.

ONLY A "CHANGE OF CLOTHING"

Thought speech and action are referred to as "garments" because, like clothing, they are external and thus relatively easy to change, as opposed to the emotions which are part of the person and much harder to change

(ה) **וְהִנֵּה** הַטַּעַם לָזֶה (שֶׁמַּחֲשֶׁבֶה דְּבוֹר וּמַעֲשֶׂה הֵם בְּרָשׁוֹתוֹ שֶׁל אָדָם, מָה שֶׁאִין כֵּן הַמְּדוּת שֶׁבִּלְבָב) הוּא²¹, כִּי מַחֲשֶׁבֶה דְּבוֹר וּמַעֲשֶׂה הֵם לְבוּשֵׁי הַנֶּפֶשׁ. וְלָכֵן, כְּמוֹ שֶׁלְבוּשֵׁי הַגּוּף, עִם הֵיוֹת שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְלַבּוֹשִׁים [מִצַּד עֲנִין הַצְּנִיעוּת כִּיּוֹן דִּיתְבוּשָׁשׁוֹ²², וְגַם בְּכַדִּי לְהִגֵּן עָלָיו מִקָּר וְחֹם], מִכָּל מְקוֹם בִּיכְלָתוֹ לְפָשְׁטֵם, וּמִכָּל שָׂכָן שֶׁאִינוֹ מִכְרָח בְּלַבּוֹשִׁים אֵלּוֹ (שְׁלוּכֶשׁ עֲכָשׁוֹ)

וביכולתו להחליפם בלבושים אחרים, על דרך זה הוא בלבושי הנפש, דהלבושים דבור ומעשה אפשר לפשטם, וגם המחשבה שהיא בתמידות, נחלפת במחשבה אחרת. מה שאין כן השכל והמדות הרי הם מהות הנפש²³, ולכן, בכדי לשנותם, צריך ליגיעה, ועד לגתינת כח מיוחד מלמעלה.

THE POWER OF BEHAVIORAL CHANGE

We are obligated to change our behaviors not only because it is easier to do (than changing our emotions) but also because it is of greater importance

(ו) **ויש** לומר, דענין זה (שמחשבה דבור ומעשה הם לבושים) הוא גם מהטעמים על זה שהענין דמחשבה דבור ומעשה נוגע יותר מהמדות. והינו, דזה מה שעקר הענין שדורשים מכל אחד ואחד היא העבודה במחשבה דבור ומעשה, היא (לא רק מפני שהם ברשותו כנ"ל, אלא גם) לפי שזה נוגע יותר. ויובן זה בהקדים המבאר בכמה מקומות²⁴ בענין הלבושים, דשרש הלבושים הוא למעלה משרש האדם המלבש בהם. ומעלה זו שמצד שרשם, נפרת בהם גם לאחרי שנמשכו למטה. דזהו מה שהלבושים הם מקיפים על האדם, ומוסיפים בו יפי ותפארת, רבי יוחנן קארי למאני מכבודותא²⁵, לפי שבשרשם הם למעלה מהאדם. ועל דרך זה הוא גם בלבושי הנפש מחשבה דבור ומעשה, דשרש הלבושים הוא למעלה מהנפש. ולכן, על ידי המחשבה דבור ומעשה דתרי"ג מצוות, שהם הלבושים דנפש האלקית, נעשה עליה בהנשמה, למעלה יותר מכמו שהיא מצד עצמה²⁶ [דזהו גם מה שהמצוות הם לבושים להנשמה שעל ידם דוקא יכולה להנות מזיו השכינה, כמבאר בארבה

בכמה מקומות²⁷ וגם בלקוטי תורה דבור המתחיל זה²⁸], ועל ידי המחשבה דבור ומעשה בעניני העולם שאינם לשם שמים, הלבושים דגפוש הבהמית, נעשה ירידה בגפוש הבהמית למטה יותר מכמו שהיא מצד עצמה²⁹. ומכיון שגפוש האלקית מלבשת בגפוש הבהמית, על ידי הירידה בגפוש הבהמית, נעשה ירידה גם בגפוש האלקית, שגפוש הבהמית מורידה גם את גפוש האלקית (המלבשת בה) למטה מטה³⁰. וזהו מה שעקר עבודת האדם היא סוד מרע ועשה טוב בפעל ממש במחשבה דבור ומעשה³¹, כי הכוונה בירידת הנשמה למטה היא בכדי שעל ידי עבודתה למטה תתעלה למעלה יותר מכמו שהיא מצד עצמה (כמו שהיתה קודם ירידתה), ועליה זו נעשית דוקא על ידי העבודה בהלבושים דמחשבה דבור ומעשה, דגמת הלבושים כפשוטם שעל ידם דוקא מתוסף יפי ותפארת בהאדם הלוכשם וכו'.

THE "KEY" TO CONQUEST

Behavioral control as a path to control over the emotional (and even intellectual) capacities

וזהו גם מה שיריחו היא מנעולה של ארץ ישראל, שעל ידי העבודה דסוד מרע ועשה טוב במחשבה דבור ומעשה [ומכל שכן כשישנה גם העבודה דשלוח המרגלים ליריחו, לתור ולבחון את המחשבה דבור ומעשה שיהיו כלם להוי'], על ידי זה מגיעים³² לברור והפיכת המדות – כבוש ארץ ז' עממין, ועד לירחיב ה' אלקיך את גבולך³³, כבוש דגם ארץ קיני קנזי וקדמוני³⁴ - ג' מוחין³⁵, בביאת משיח צדקנו, בקרוב ממש.

(*) יצא לאור בקונטרס כ"ח סיון – תשמ"ח, "לקראת יום הבהיר כ"ח סיון הבעל"ט, יום בו נצלו כ"ק אדמו"ר שליט"א והרבנית הצדקנית נ"ע מעמק הבקא האירופאי והגיעו צלחה לארצות הברית (ביום ב', כ"ח סיון ה'תש"א), שאז התחילה תנופה חדשה בהחזקת והפצת התורה והיהדות והפצת המענינות, על ידי התיסדות המוסדות המרכזיים "מחנה ישראל", "קה"ת" ו"מרכז לענייני חנוך" שבראשם עמד כ"ק אדמו"ר שליט"א... "מוצש"ק פ' שלח, שנת הקהל, שנת תשמ"ח".

ENDNOTES

- (1) יהושע ב, א. – הפסטר ש"ק פ' שלח.
- (2) פרשתנו נא, ג. וראה גם אוה"ת פרשתנו ד"ה שלח לך ע' תלט ואילך.
- (3) פרשתנו יג, ב ובפרש"י עה"פ. סוטה לך, ריש ע"ב. ועד"ו בתנחומא פרשתנו (בסופה). במדב"ר פרשתנו פט"ז, ח.
- (4) ראה במדב"ר פט"ז, טו. תנחומא בהעלותך יו"ד.
- (5) כמוכן בפשטות. ולהעיר גם מיהושע שם, ג "לחפור את כל הארץ באו". וזהו גם "לכו וראו את הארץ ואת יריחו" (יהושע שם, א) – "ראו את הארץ" על ידי "את יריחו".
- (6) פרש"י פרשתנו יג, כא. שם, כה.
- (7) ובאוה"ת שם ע' תמ "דודאי פשוט שבחינת נתינת הארץ לישראל ישנו גם עתה ברוחניות".
- (8) להעיר מתניא פ"ט (יד, רע"א), דהמלקמה של נפש האלקית ונפש הבהמית "על הגוף וכל אבריו" היא דוגמת מלחמת שני מלכים על עיר "שכל אחד רוצה לכבשה".
- (9) לקרית שם נא, ד ואילך. אוה"ת שם ע' תמא ואילך.
- (10) ח"ג קפו, א – הובא בלקרית שם. ומציין שם לד"ה אלה מסעי (לקרית מסעי פט, ב) – נעתק גם באוה"ת שם. ודוהר שם מדבר בלבושים כפשוטם וריח כפשוטו, שהשיכות
- (1) דלבושים לריח היא בכל הלבושים. ומחשבה דבור ומעשה נקראו בשם יריחו, וריחו מלשון ריח, גם לפני הכבוש ואפילו לפני שלוח המרגלים לשם.
- (11) ב"ר פל"ד, י. ועוד. וראה תניא פ"ז.
- (12) פ"ד.
- (13) ראה לקמן הערה 31.
- (14) לשון אדה"ו בתניא פ"ב (ז, א).
- (15) כן הוא לכאורה הכונה בתניא שם (וראה שם יז, ב). ועל פי זה מוכן מה שמוסיף לאחריו זה "ולחסיח דעתו לגמרי" – דלא רק שלא יחשוב ברצונו אלא שגם "יסח דעתו" (ויתרה מזו) לגמרי".
- ועל דרך זה בפרק י"ד "לעשות ולדבר ולחשוב גם מה שהוא נגד תאוות לבו", ולאחרי זה מוסיף "להתגבר ולהסח דעתו ממנה לגמרי".
- ועל פי זה יומתק שששדבר בענין "להסח דעתו" אומר "להתגבר ולהסח דעתו", מה שאין כן ב"לעשות ולדבר ולחשוב" אינו אומר "להתגבר". ועד"ו צריך עיון.
- (16) נדה ל, ב.
- (17) כדמוכח גם מזה שהצווי להרוג שבעה עממין נמנה בתרי"ג מצוות (ספר המצות להרמב"ם מ"ע קפז), שהן נוקבות לדורות* (ספר המצות להרמב"ם שרש ג).

(*) בספר המצות שם מ"ע קפז, דָּוָה שֶׁהַצּוּי להרוג שִׁבְעָה עֲמֻמִּין וּמִנֵּה בְּתָרִי"ג מִצְוֹת הוּא לִפִּי שֶׁהוּא "נוֹהֵג בְּכָל דּוֹר שֶׁיִּמָּצֵא בּוֹ אִפְשָׁרוֹת הַדָּבָר הַהוּא". אֲבָל בְּפִנְיֵימִיּוֹת הַעֲנִיִּים וְשֵׁ לומֵר, שֶׁכָּל הַתָּרִי"ג מִצְוֹת נוֹהֲגוֹת לְדוֹרוֹת אֶלָּא שֶׁזֶהוּ בְּרוּחַנִּיּוֹת. וְלִהְיוֹת מַהֲיָדוּעַ (אִגָּה"ק טכ"ט. ובכ"מ) שֶׁכָּל אִדָּם מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיד לָקִים כָּל הַתָּרִי"ג מִצְוֹת – אֶלָּא שֶׁיֵּשׁ (כָּאֵלָּה) שֶׁקִּימוֹ זֶה בְּגִלְגּוֹל הַקּוֹדֶם.

וְלִהְיוֹת – שֶׁתָּרִי"ג הָרִי זֶה כִּנְגֵד אֲבָרִים וְגִידִים – הֵם גַּם כֵּן בְּכָל הַדּוֹרוֹת.

(18) וְאִי שֶׁהָאֱהָבָה וְיִרְאָה הַמְּבִיאִים לַעֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת (ראו תניא רפ"ז. פמ"ב, ס, סע"ב). ובכ"מ) צָרִיד לִהְיוֹת בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד, וְעַל אֱהָבָה וְיִרְאָה אֵלּוּ נֶאֱמַר "כִּי קָרוֹב אֵלֶיךָ הַדָּבָר מְאֹד" (תניא רפ"ז) – הָרִי מִפִּיּוֹ שֶׁאֱהָבָה וְיִרְאָה אֵלּוּ נֶצְרָכִים לַעֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת, הֵם נִכְלָלִים (לְכַאוּרָה) בְּכַבוֹשׁ יִרְחוֹ, וְעַיִן כַּבוֹשׁ אֶרֶץ שֶׁבָּעָה עֲמֻמִּין** הִיא הַעֲבוּדָה דְּאֱהָבָה וְיִרְאָה עֲצֻמָּה*** (שֶׁלְמַעֲלָה מִהַמְדוּת הַמְּבִיאִים לַעֲשִׂיַת).

(**) וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלוֹחַ הַמְּדַגְלִים לְתוֹר אֶת הָאֶרֶץ, שֶׁעֲנִינָה הוּא "לְבַחֲחוֹ אֶת מַהוּת אֱהָבָה וְיִרְאָה" (לקו"ת שם נב, א).

(**) וּבִלְקוּ"ת שֶׁם מְדַבֵּר בְּעֵינֵי אֱהָבָה וְיִרְאָה אֵלּוּ. כְּדֻמוּכָה גַּם מִמָּה שֶׁכְּתוּב שֶׁם "תָּהוּ אִי אִפְשָׁר אֶלָּא בְּבִיחַת מִשָּׁה . . וְאֵינוֹ שׁוֹה לְכָל נֶפֶשׁ" - מִה שֶׁאֵינוֹ כֵּן הָאֱהָבָה (וְיִרְאָה) הַמְּבִיאָה לַעֲשִׂיַת הַמִּצְוֹת הִיא "קָרוֹב מְאֹד וְנִשְׁלַל לְכָל אִדָּם" (תניא פ"ז – כג, רע"א).

(19) בִּלְקוּ"ת שֶׁם (נב, א) כּוֹתֵב הַצִּי"צ בַּהֲגָהָה "וְעַיִן בִּסְשִׁיב פִּי"ד". וְיֵשׁ לִזְמֵר, שֶׁמִּרְמֹז בָּזָה לְתָרֵץ מִה שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה שְׁלוֹחַ הַמְּדַגְלִים דְּמִשָּׁה, כְּבִפְנִים.

(20) ראה זח"ח נג, ב.

(21) ראה גם ד"ה ונחה עליו רוח הוי' גו' ה'תשי"ד סעיף ב (תורת מנחם - ספר המאמרים מלוקט ח"ג ע' קעב). וש"נ.

(22) ראה שו"ע אדה"ז א"ח מהדו"ת סימן ב בתחלת.

(23) תניא פ"ב ופ"ג (כ"כ פעמים). ועד"ז תניא רפ"ג ורפ"ו. וראה ת"א ר"פ וירא. לקו"ת ויקרא ד, ב. ובכ"מ.

(24) ראה לקו"ת ברכה צט, א ואילך. סידור (עם דא"ח) כ, ב ואילך. רכו, ב. ובכ"מ.

(25) שבת קיג, א.

(26) תניא פ"ה.

(27) אגה"ק סכ"ט. ת"א חיי שרה טז, א [ושם טז, ג ואילך מציין לכ"מ בזהר ובע"ח]. מקץ לב, ד ואילך. לקו"ת מסעי פט, ב. צא, א. ועוד.

(28) נא, ג.

(29) ראה תניא פ"ו. ובקיצורים והערות לתניא להצ"ע (ע' ג) דְּלִבּוּשֵׁי נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית "טִמְאִים יוֹתֵר מִמֶּנָּה". וְעַל פִּי מִה שֶׁכְּתוּב שֶׁם (ע' פ) בְּעֵינֵי "לִבּוּשֵׁי מִסְאֲבוֹ" "דָּגִם בְּקִלְפָת גִּיּוֹת יֵשׁ אֲבִי"ע" – יֵשׁ לִזְמֵר, דָּוָה שֶׁלִּבּוּשֵׁי נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית "טִמְאִים יוֹתֵר מִמֶּנָּה" הוּא גַּם כִּשְׁמִיחָ שֶׁבָּה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה הֵם בְּלִי תֵּאֲוָה וְרַק שְׂאִינָם לְשֵׁם שְׁמִים – אִי שֶׁאֵינוֹ הֵם קִלְפָת גִּיּוֹת וְאֵינָם יוֹרִידִים בְּגִ' קִלְפוֹת הַסְּמֵאוֹת (קִיצוּרִים וְהֵעֵרֹת שֶׁם פ"ז).

(30) ראה תניא ספכ"ד. ובכ"מ.

(31) זֶה שֶׁצָּרִיד לְאֱהָבָה וְיִרְאָה הוּא בְּכַדִּי שֶׁהַתּוֹרָה וּמִצְוֹת (שֶׁבְּמִחְשָׁבָה דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה) יִהְיוּ פָּרָחַא לְעִילָא, שֶׁלֹּכֵן נִקְרָאִים בְּשֵׁם "גִּדְפוּ" (תניא ספ"מ – נה, סע"ב).

(32) ראה לעיל הערה 5.

(33) ראה יב, כ. שופטים יט, ח.

(34) ספרי עה"פ ראה שם. פרש"י עה"פ שופטים שם.

(35) ד"ה אל תצר את מואב לאדמו"ר האמצעי – מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' ח ואילך.

Just
HALF A BLOCK
from
THE OHEL

SoulWords House

120-23 228th Street

Cambria Heights, NY 11411

Watch or replay the live stream:

SoulWords.org/28Sivan5785